

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Regale Sacerdotivm

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, 1615

Cap. 8. Sacerdotes concionatores & præcones verbi Dei esse debent.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54698](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54698)

Ibidem &
Gregorius.

Scientia scientiarum, Angelorum ferculum, Archangelorum voluptas, Apostolorum gloria, Patriarcharum fiducia, Prophetarum spes, Martyrum corona, robur Virginum, religiosorum refectio, Episcoporum vocatio, Sacerdotum cellarium, infantium exortum, viduarum Alphabetum, conjugatorum pulchritudo, mortuorum resurrectio, aeterna denique viventium protectio. An non miraris anima, tam luculentum audis encomia? an non omnibus scientiis omissis, soli Theologiae, scientiarum reginae incumbes?

CAPVT VIII.

Sacerdotes concionatores & praedicores verbi Dei debent.

Omnis Sacerdotum perfectio consistit in scientia & doctrina
Exod. 28.

Inter cetera Mosaici Sacerdotis ornamenta gemmas, erat Rationale, cui inscriptum erat Symboli in morem duo illa verba, Doctrina & veritas: Pones in Rationali iudicij doctrinam, veritatem, quae erunt in pectore Aaron, quando ingressus fuerit coram Domino. Quo Symbolo denotatur Sacerdotes legis Evangelicae esse debent tum doctos tum etiam praedicores, quorum unum per doctrinam, alterum per veritatem signabatur.

Isai 58.
Sacerdos populo praedicare & peccata illius ostendere debet.

Deus cum Isaiam Prophetam ad populum destinaret, hunc in modum illi locutus est: Clama, ne cesses, quasi tuba exalta vocem tuam, annuntia populo meo scelera eorum. Sacerdos autem eadem cum auctoritate missus, assidue clamare debet, doctè concionari & tubae instar perferre, populo peccata & delicta sua annuntians.

Cordata illa Israëlitica Iudith cum Sacerdotes A Sacerdotum prædicatione salutem & vitam populorum dependet. Iudith. 8.

in Bethuliensi obsidione ad fortiter agendum exhortaretur ait, *Et nunc fratres quonia vos estis presbyteri in populo Dei, & ex vobis pendet anima illorum, ad eloquium vestrum corda eorum erigite.* Sciebat nempe prudens illa virago Sacerdotum esse prædicare, & ab eorum eloquio verbisque vitam salutemque vniuersorum dependere.

Ezechieli Prophetæ Deus olim hunc in modum locutus est, *Fili hominis speculatorem dedit domui Israël. & audies de ore meo verbum, & annuntiabis eis ex me. Si dicente me ad impiū Morte morietur, non annuntiaueris ei; neque locutus fueris ut auertatur à via sua impia & uiuat; ipse impius in iniquitate sua morietur, sanguinem autem eius de manu tua requiram.* Hinc inferendum est, Sacerdotes ad verbum Dei mundo promulgandum electos, & in populorum speculatores constitutos, si mortuorum instar taceant, & aduersus peccatores non inclament, Deum salutem & vitam eorum de Sacerdotali manu requisiturum.

Sacerdotes (dixit olim per eundem Prophetam Dominus) *populum meum docebunt, quid sit inter sanctum & pollutum, & inter mundum & immundum ostendent eis: & cum fuerit controuersa, stabunt in iudicijs meis, & iudicabunt.* Nouum hoc fundamentum, quo nostra sententia nititur, quod, quemadmodum Sacerdotes conscientiarum sunt iudices, esse quoque debeant prædicatores ad populos instruendos.

Vnde Paulus, *Vt mihi si non Euangelizauero, id Vt Sacerdotum est verbum Dei prædicauero.* Quod si verum doti non hoc est, vti reuera est, Sacerdotes illi miseri & concio-infelices, qui Euangelizare & docere nesciunt, uanti id est Dei verbum ad erudiendos subditos & salutem

salutem animarum comparandam prædicare.

Sacerdotes
legati
Christi.
2. Cor. 5.

Ministerij quoque sui præstantiam excellentiamque de prædicans hoc modo dicebat, *Pro Christo legatione fungimur, tamquam Deo exhortamur per nos, id est legati Christi sumus, ut verbum illud populo annuntiemus. Hoc notare Sacerdotes ac memineritis, cum legati cælestes, & Messia nunciij sitis, Deusque per vos exhortetur, vestrum quoque esse, sub illo exhortari, ac velut vocis illius organa, vniuersum mundum docere.*

Sacerdos
qui prædicat, duplici honore dignus.

1. Tim. 5.

Illi verò Sacerdotes duplici honore digni sunt, qui verbum Dei docent & prædicant. Vnde Apostolus, *Qui bene præsunt Presbyteri, duplici honore digni habeantur, maxime qui laborant in verbo & doctrina.* E contra verò illi duplici infamia & contumelia digni celsendi, qui nec docere quod norunt, nec in Ecclesijs verbum diuinum sciunt prædicare.

Sacerdos
prædicet
& arguat.
2. Tim. 4.

Inter cetera quæ Thimotheo suo præcepta dabat Apostolus, prædicationis verbi diuini impudenter elucebat, dum ait, *Prædica verbum, in se opportune, importune, argue, obsecra, increpa, in omni patientia & doctrina.* E quo colligitur, Sacerdotem concionari debere, sed instanter & assidue, ignorantem docere, peccatores corrigere; viciaque coarguere.

Prædicator
caritatem
habeat.
In Luc. hom.
17.

Vt autem quis bonus sit prædicator, teste Gregorio, charitate flagret oportet erga proximum atque idcirco Dominus discipulos binos ad prædicationem mittebat, ut ita tacite doceret, eum qui charitatem erga alium non habet, prædicationis officium suscipere nullatenus debere. Sciunt igitur Sacerdotes, qui prædicationis munus suscipere volunt, si caritate destituantur, non debere in cathedram prædicandi ergo conscendere.

Necesse quin etiam est, prius ut se doceat, quam alios.

alios, nā teste Chrysostomo, *omnis Sacerdos, si vult docere populum, prius seipsum doceat; quod si facere velit, ceteros docere, aut vitia coarguere nō presumat.*

Quam enim dissentaneū est, Sacerdotes, alios vos edocere velle, si vos ipsi edocendi sitis; quam iniquū, aliorū vitia coarguere, si vos vitijs scateatis?

Vnde sapienter monet Cassianus, *Vide ne quemquam docere verbis presumas, quod opere antè non feceris.* Quibus verbis aliud ostēdere volebat, quantum ipse quidem sentio, quam Sacerdotem, si modo digne cōcionatoris munus obire velit, prius perfectum in opere quam verbis esse debere.

In *divinis Sermonibus*, ait S. Gregorius, *prius quam alijs eos proferas, te metipsum require, ne insequas aliorum facta, te deseras.* Malè igitur sibi consulit Sacerdos, nec sapit, qui alijs concionari satagens, seipsum instruere ac dirigere non novit.

Sacerdos dicere nequit, inquit S. Prosper, *ijs qui monita illius spernunt, Iudicia Dei perhorrescite, si ipse perhorrescere negligat; nec mundi amatoribus, nolite diligere mundum aut*

vanitates, si ipse mundi amore detineatur; nec ambitiosis aut cupidis, desinite concupiscere & habeat finem avaritia; si ipse hac peste infectus, & ambitiosus simul & avarus sit. Denique omne

id, quod omittit aut committit, alijs committendum suadere, aut omittendum prohibere non poterit, quia necessariam docendi auctoritatem contrarietate sue actionis aut omittit aut minuit.

Quam enim indecens & indignum, improbum virtutem alijs suadere; ad bonum alios exhortari, & ipsam in malum ruere præcipitem? hoc scilicet verbum Dei blasphemare est, & verbis operum opponere.

Sermonibus enim, inquit S. Isidorus Pelusiota, *Li. 3. ep. 238*

Se prius doceat quam alios.

Hom. 17. in Matth Greg. l. 3. cor. c. 3. Col. 4. c. 9. Isidor. Pelus. l. 3 ep. 264.

Sacerdos prius operi quam verbo in- eumbat. Sacerdos seipsum potius quam alios.

3. p. Pastor. ad. n. on 25. Sacerdos faciat quæ docet. S. Prosper Lt. de vit. contempl. 6. 15. Cont. Paris c. 13. Opera potius quam verba a Sacerdote exigantur.

siota, philosophari facile est, operibus autem arduum; illud enim seruit auribus, hoc erudit animam. Ideoque Deus Sacerdotibus in clamat, *Loquimini ad cor Ierusalem.* Actionum & operum virtutem ab ijs exigit, quæ animas ferit, non verborum sonitum, qui auribus insonat. Sanctus igitur sit, qui sacer est & Sacerdotio initiatus; non uè licitum est prophano, se sacris ingerere. In quibus efficere volo, Christianam prædicationem in moribus potiùs quàm verbis consistere, eumque dumtaxat qui utrumque habet magnam esse Philosophum.

Hom. 17. in c. 10. Luc. Sacerdotis vita loquatur.

Lib. 3. de sum. bon. c. 36. In sacerdote tria spectanda.

Docere nõ facere nõ nisi damnum adfert. De cordis comp.

Audiamus quid hanc in rem habeat Gregorius. *Tunc alijs verè recta prædicamus, si dicta verbis exemplis ostendamus ac re ipsa.* Inferre uult, nihil esse uerbis elegantem ac disertum esse, si uita actio simul etiam non loquatur.

Sicut in numismate, ait Isidorus Hispalensis *metallum & figura & pondus inquiritur, ita in omni doctore Ecclesiastico, quid sequatur, quid doceat, quomodo uiuat. metalli qualitas, doctrinam; pondus bonitatem, figura uero imitationem ac similitudinem Patrum denotat: qui uerò tria hæc in se non habuerit, non metallum, sed inutilis terræ gleba futurus est. Insignis profectò comparatio ad demonstrandum, Sacerdoti, ut bonus sit concionator, tria esse necessaria, scientiam, humilitatem & sanctorum Patrum imitationem.*

Docere & non facere, ut affirmat Chrysostomus non solum nihil lucri, sed etiam damni plurimum conferunt. condemnari enim meretur is, qui uerbum suum & linguam non ita ordinare, & interea uerba & opera tamquam negligit. Vobis hoc dictum est, Sacerdotes qui benè loquimini, benè autem uiuere non curatis, damnationis enim uos periculo exponitis, cum

concioniones doctas componitis, at vitam componere negligitis.

Muliercula illa, quæ coram Salomone con-
tendit, quamdiu vigilabat, filium quem vigilans
lactare consueverat, dormiens occidit. Ita quo-
que, uti moraliter exponit Gregorius, doctores
& concionatores vigilantes quidem scientia, sed rere debet
vita dormientes, auditores suos, quos per vigilias
predicationis nutriunt, dum quod dicunt facere
negligunt, per somnum corporis occidunt, & ne-
gligendo opprimunt, quos alere verborum lacte
videbantur.

Beati pacifici, quoniam filij Dei vocabuntur. Con-
siderate hoc diligenter, ait S. Bernardus, non dicit,
inquit Pacidici, sed pacifici. sunt enim qui dicunt
& non faciunt, sanè quemadmodum non auditores
injusti sunt, sed factores; sic non annuntiatores pacis
beati sunt sed actores. Et benè quidem: atq; hoc vo-
bis insculptum sit, Sacerdotes: neque enim suf-
ficat benè prædicare & dicere, sed necesse im-
primis & benefacere.

Sicut stomachus, inquit Chrysostomus, accipi-
ens cibum, coquit eum in semetipso, & per totum cor-
pus dispergit, sic & Sacerdotes accipiunt scientiam
sermonis per scripturas ex Deo, secumque eandem
digerentes sancta quadam meditatione uniuerso de-
inde populo eandem distribuunt. Videte igitur Sa-
cerdotes quomodo vestra vobis verba & opera compo-
nenda & paranda sint. Hæc autem metaphora o-
stendit, esse Sacerdotum, cum stomachi sint reip.
& omnium omnino fidelium, sanctis meditatio-
nibus verbi Dei secum digerere, priusquam alijs
eadem disertiant.

Gallus, inquit Gregorius, cum iam cantus ederet tor gallo
parat prius alas conculcit, & seipsum feriens vigi-

3. Reg. 3.
Bona vita
prædicati-
oni adhæ-
re debet.
Lib. 21. Mo-
ral. c. 8.

De conuers.
ad cleric.
ca. 35.
Non suf-
ficat conci-
onari,
sed bona
opera etiã
requiruntur.
Sacerdotes
similes
stomacho.
Homil. 88.
in Matth.

Cōciona-
similis.
lantio-

3. p. Pass. c.
su. & Mo-
ral. l. 30. c. 4

lantio^{re}m reddit: ita quoque necesse est, vt hi qui
verba sanctæ prædicationis movent, prius studeant
bonæ actionis euigilent, ne in seipsis torpentes
opere, alios excitent voce. Excitamiⁿ igitur Sa-
cerdotes & operibus cantate, vos inquam quo-
rum est alios vestris excitare verbis.

Lib. 4. de
Sacerd.
Facta cum
verbis Sa-
cerdos ha-
beat.

Nuda facta non satis sunt ad hoc, vt alios educeant
nisi & cum his verba accedant, ait Chrysostomus
nec ipse hoc, inquit, dico, sed Iesus Christus dicit.
Qui enim docuerit & fecerit, hic magnus vocabitur
in regno celorum. Vult igitur dicere, ad perfectio-
nem Sacerdotis duo hæc concurrere debere, &
hæc simul steterint, tum demum perfectum m-
ficium consurgere.

Dist. 43. cap.
eod.
Quæ præ-
dicatori
necessaria?

Quantum porro requiritur, vt bonus quis
egregius dici possit concionator? sit rector, ait
Gregorius, discretus in silentio. vtilis & cautus
verbo, ne aut tacenda proferat aut proferenda
cescat. Aded vt concionatorem ambidextrum esse
oporteat, & duplici instructum gladio, iam ver-
do eloquentia, iam silentium consecrando.

Prudentia
conciona-
tori neces-
saria.

Cum se ad loquendum Sacerdos preparat, (ait eo-
dem loco Gregorius.) cum quanto cautela studeat
loquatur attendat; ne si inordinate ad loquendum
rapitur, erroris vulnere corda audientium feriatur.
se seq, doctum & disertum ostentare vult, variam
notam incurrat. Discretio anima est prædicationis,
atque ad hæc omnia necessaria est prudentia.

Cap. 8.
Quæ ad
conciona-
toris per-
fectionem
requirantur.

Nullus Sacerdos, habet Concilium Colonien-
erit concionator absolutus, cui præter vitam exco-
plarem, non adsint omnia que sequuntur: nempe
gnitio scripturarum vtriusque testamenti. ingenium
velox, eloquentia vehemens, sermo dulcis, vox persua-
sibilis, humana affabilitas, ratio moderata, in rebus
omnibus prudentia, personarum, diuturna experientia.

in, immobilis constantia; denique ipse Spiritus sanctus; qui solus vbi defuerit, cetera dona parum profuerint: Non enim vos estis qui loquimini, sed Spiritus Patris vestri qui loquitur in vobis: Omnes hæ perfectiones ac dotes in anima quadam collectæ, magnum haud dubiè prædicatorem constituent, at vbi defecerint, non nisi mera vanitas, & lingua tinnient.

Notat Hugo de sancto Victore, Pastorem triplicem habere debere vocem, suauem scilicet, dulcem & altam; Tres sunt, inquit Pastoris voces. scilicet suavis, dulcis & alta: suavis ad infirmum, ad morientem dulcis, ad surdum pertinet alta. Vocem habeat altam ad peccatores peccatis indormientes excitandos, dulcè verò ad agonizantibus succurrendum, suauè deniq; ad ægris opitulandum.

Innocentius Papa tertius addit adhæc, Prædicatorem habere debere aurum, argentum & balsamum, videlicet sapientiam & honestatem; ut quæ dicit intelligat, & dicta intellectaq; in opus cogat; quicumque enim fecerit & docuerit, hic magnus vocabitur in regno cælorum; alioquin dicitur ei, Medice cura te ipsum, & ficui illi Evangelicæ similis erit, folijs quidem onustæ, sed fructu destitutæ. Quibus verò hæ merces defuerint, sunt miseri & infelices illi medici, seipsum qui curare nequeunt, & maledictæ ficus, non nisi verborum folia continentes, & fructibus bonorum operum carentes.

Audite verò Sacerdotes, quibus prædicationis donum concessum est, quid sanctus vobis suggerat Bonaventura, Lingua vestra bonis fomentum sit, prauis aculeus; tumidos retundat, iratos mitiget, pigros exacuat, negligentes excitet: torpidis persuadeat, auris abblaudiat, desperantes

Pastor triplicem vocem habeat. Lib. de claustro anima.

In proemio oper. 10.

Prædicator sit sapiens, eloquens & honestus Matth. 5. Lucæ. 4.

In pharet. l. 4. c. 5. 34. ex Greg. l. 7. in dist. 2. Ep. III.

Documenta S. Bonaventuræ pro Sacerdotibus.

consoletur; & cum duces ductoresq; appellatione salutis viam ostendite in via mundi ambulantes. Quicumque igitur docendi alios officium habent arrogantes, & suggestum cupiunt conscendere, hanc ad normam sese componant, ita veritas sua dirigant, hasque sibi dotes comparare debeant.

Hom. 1 I, in
Ezech.
Predicator
prudens sit
& discretus.

Pensare debet doctor, ait Gregorius, quid, quando, qualiter & quantum loquatur. Nam si vnum horum defuerit, locutio apta non erit. Scitum quippe est, Si recte offeras, recte autem non audas, peccasti. Recte autem offerimus, cum bono deo bonum aliquod opus agimus; sed recte non audemus, si habere discretionem in bono opere possidemus. Meretur quippe res prudentem consultationem, cum Sacerdotis honor in eo consistat & ipsa animarum salus.

Sacerdos
accommodare se debet
audientium
capacitati &
rerum dignitati.
n Leuit. 5.
1. Cor. 2.

Hoc sane, inquit Beda, scire debemus, quod Sacerdos alijs vestimentis induitur, dum est in sacrorum ministerio, alijs vero dum procedit ad populum. Quo edocemur, inquit, Sacerdotem semper iisdem sermonibus uti debere, sed intelligere, dum profunda tractat mysteria, reperiere se, & deicere se, cum ad populum sermonem conuertit. Ita fecisse comperitur prudens ille Sacerdos Paulus, qui cum inter perfectos esset, peritiosè loquebatur, & sublimia mysteria eruditè dicens, Sapientiam loquimur inter perfectos, non sapientiam huius mundi. Cum vero inter peritiores versaretur, stylum mutabat, humilioraque docebat, dicens, Latè potum vobis dedissem. Hinc autem predicatoris sapientia pendet, quod scilicet audientium se capacitate attemperet, alta profundaque coram eadem intelligentibus, humiliaque verò & tenuia apud simplices.

1. Cor. 3.

simpliciores & minus profectos proferat.

Animalia Ezechielis alas habebant & pedes; Concionatores si-
bas quidem ad volandum, illos vero ad inceden-
dum per terram, *Et penna eorum extenta desuper,* miles ani-
& nunquodque eorum coram facie sua ambulabat. malibus
Animalibus his per similes sint concionatores, Ezech.
habeant inquam alas simul & pedes; alas qui-
dem ad sublimè loquendum, & mysteria inda-
ganda: pedes autem ad sermonem deprimendum,
& per terram rependum, resque communes ac
vulgares iuxta plebeculæ captum pertractandas.

Et quoniam sæpenumerò vanæ gloriolæ pulvis Vanã glo-
predicatorum pedibus ad hærescit, det operam riam fugi-
Sacerdos, eum ut excutiat, & salutari compuncti-
onis aqua eosdem abluat, ut penitus mundus sit; ant.
fortè etiam, ne cum alijs prædicauerit ipse repro-
bus inueniatur. Quàm enim miserum & cala-
mitosum, Prædicatorem, postquam alios ad Greg. 2. p.
salutem perduxit, sui ipsius damnationem incur-
rere? P. ff. c. 8. p.
3. adm. 25.

An non verè miserum & funestum, omnes illos
fabros & naupegos, qui arcam Noëi construxere, Vani con-
pessum iussu, & aquarum diluio immersos per-
iussu, alijs saluandi causa, naue constructâ? Maius cionatores
haud dubiè infortunium & calamitas doctoribus similes
illis accidit, qui postquam tanto opere insudarunt, naupegis
tantumque contenderunt, alios ut prædicatione Arce Noëi
ad vitam veritatis & salutem perducerent, diui-
næ iustitiæ aquis tandem immersi obruuntur, & Gen. 6.
pereant.

Denique Sacerdotes ex officio tenentur præ-
dicare, plebem edocere, & in vitia seuerâ anim-
aduersione iurgere; atque ita iurgere, nisi id approbat, castigans
facere negligant, eadem approbare, eorumdem-
que se reos constituere videantur: nam, ut Leo 15. de bare-
Magnus sic. c. 2.

Magnus testatur, Sacerdos qui alium, cum potest, ab errore non reuocat, seipsum errare demonstrat. Terribilia profecto verba, vera tamen, & in vobis Sacerdotes, prolata, scilicet, quando, cum licuerit, malefactores & iniquos non corripueritis, item vos vitia incurrere.

Dist. 83. e.

Eod.

Peccata non corripere, fouere est.

Error cui non resistitur, ait Papa Innocentius, probatur; & veritas cum minimè defensatur, opprimitur. impios enim, cum potueris, non delinere & corripere, fouere est, & occulti comertij societatisque suspicio est, cum crimini manifeste non occurritur & resistitur. Quid igitur facturi es, prædicatores? quomodo salutem vestram operabimini! cum omnibus peccatis, quæ non corripitis, cõsentiatis, & de iisdem reddere rationem vobis

In Leuis. l. i. oporteat?

cap. 4.

Sacerdotes vbi alios non reprehendunt sunt causa cur alij liberius peccent.

Peccatum Sacerdotis, ait Hesy chius, peccatum populi appellat legislator: Sacerdos enim negligens ubi alios peccans vel peccantes non coarguens, alios liberius ad similia peccata inuitat. Quam periculosus status status Ecclesiasticorum, cum illis aliorum peccata imputentur & cum populo damnationem incurrente, pastores eamdem sortem subeant, si illius peccata non reprehenderint, nec castigarint.

Epist. 105.

Sacerdotes alios comonentes iram Dei auertunt.

Vnde Hieronymus, Attende Sacerdos, perierat populus, nisi Moyses confregisset iram omnipotentis Dei: & tu cum videris populum delinquentem, canituba, annuntians eis delicta eorum teq; iracundiam Dei obijce, vt fulmina furoris eius auertas. Boni igitur Sacerdotis est zelum Moysis imitari, aduertit peccata populi debacchari, Dei que iracundiam a cervicibus eius auertere.

Hõ. in illud

Dignus est operari.

Nos, inquit S. Gregorius, qui ex oblationibus delium viuimus, quas illi pro peccatis suis obrulerunt, si comedimus & tacemus, eorum proculdubio peccata

manducamus. Hoc cogitent Sacerdotes, & confiderent, se, dum ex oblationibus peccantium vivunt, de eorum peccatis participare, si eadem reprehendere negligant.

Ideo Sacerdos peccantibus non nimis conivertat, sed verè se rigidum ac seuerum ostendat erga delinquentes: nam teste Origene, dum vni parcunt, vniversa Ecclesia moluntur interitum, qua ista bonitas? qua ista misericordia? vni parcere, & omnes in discrimen adduceret Et sanè, ipsa benignitas & indulgentia in Sacerdote obsunt sæpenuerò, ac seueritas prodest: nam pro vno, qui benignitate forsàn saluari potest, milleni & infiniti alij animæ perniciem incurrunt.

Vno peccante ira Dei super omnem populum venit. Hoc quando accidit? quando, inquit Origenes, Sacerdotes qui populo præsumunt erga delinquentes benivideri volunt, & Sacerdotalem seueritatem exercere negligentes, illud scriptura contemnunt, Peccantes coram omnibus argue, vt & ceteri timorem habeant. & illud, Auferte malum ex vobismetipsis. Rigidos vos igitur demonstrate, Sacerdotes, aduersus peccatores insurgite, in eorum vitia debacchemini, ne fortè si nimis indulgentes fueritis, vobis Deus irascatur, ac deinde puniat, vosque puniendo in omnem simul populum animaduertat.

Nihil, ait S. Ambrosius, in Sacerdote tam periculosum apud Deum, tam turpe apud homines, quàm quod sentiat nõ liberè denuntiare. scriptum est enim, Loquebar de testimonijs tuis in conspectu regum, libere loquebar & non confundebat. Periculosum enim est animæ quæquendo atque imprimis noxium, si Sacerdos veritatem præ hominum metu dicere veretur.

Sacerdoti imputantur delicta quæ non corripit.

Hom. 7. in Iosue.

Sacerdotes peccantibus non indulgeant.

Sacerdotes sint seueri erga peccata.

Num. 16.

Orig. Vbi supra dist.

45. c. sed

illud. dist.

50. c. si quis

Diaconus.

1. Tim. 5.

1. Cor. 5.

Lib. 5. Epist.

29.

Sacerdos

libere lo-

quendo

nihil time-

at.

Sacer. Psal. 118.

Sacerdotes, inquit Chrysostomus, sunt edificantes, qui generationem super generationem per doctrinam adificantes, quasi lapidem super lapidem ponentes domum Dei componunt: quemadmodum enim opifices ferro omnem nodositatem & tumorem lapidum tollunt, ac deinde edificio applicant, que enim lapides, nisi polirentur, simul vnius coaptari commodè possent. Ita quoque doctores Ecclesiæ peccata rescindere debent, & hominum vitia velut nodositates quasdam & tubera seueræ castigationis ferro rescicare, atque ita illos Ecclesiæ edificio adaptare debent, non enim manentibus peccatis Christiani inter se facilè conuenire possent. Insigne profecto edificio est, quod constructis, Sacerdotes, ipsa scilicet animarum salus.

Sacerdotes ob aliena damnantur peccata, si non corripiant. Orem nouã & inauditam! *Sacerdotes*, teste Deo Isidoro, pro populorũ iniquitate damnatur, si aut ignorantibus non erudiant, aut peccantes non arguant. Testatur quippe per Prophetam Deus: *Speciatorem dedi te Domui Israël; Si dicente me ad impium, Morte morieris; neque locutus fueris ut auertatur à via sua impia & viuat: ipse impius in iniquitate sua morietur, sanguinem autem eius de manu tua requiram.* Numquam igitur, Deus, aduersus impios clamare desinam, eorumque vitia arguere, qui prædicator sum, ne si fortè hoc facere neglexero, perniciem & exitium anima incurram.

Heli ob filiorum peccata punitus. Summus Sacerdos Heli pro filiorum iniquitate damnatus est, quod eos peccantes & liberatos vitæ minùs seuera animaduersione pleberet. *Lib. 1. reg. c. 1. S. Basil. in reg. breu. in reg. 47.* me miserũ, exclamat Isidorus, corripuit illos quodam & castigauit, sed clementia & benignitate paterna, non verò auctoritate & serueritate potestatis. Ex hoc igitur exẽplo videãt Sacerdotes, quod

cos maneat ob delicta filiorum, id est plebis iniquitatem, castigatio ac supplicium: quamuis enim sancti sint, ipsa populorum peccata, si eadem non corripiant, illis tandem imputabuntur.

Debitum quippe rectoris est, inquit Gregorius, subditorum mala, qua tolerari leuiter non debent, cum magna teli asperitate corrigere; ne forte si indulgentior fuerit, & minus seuerè castigauerit, ipse reus habeatur. Hoc igitur vobis quoddam præiudicium est, Pastores, vos si fortè in delictis castigandis molliores & teneriores sitis, in caput vestrum damnationem accersituros, & tandem seuerò supplicio corripiendos.

2. p. pass. e.
10. p. 3. ad
mon. 23.
Bonus Sa-
cerdos cū
zelo pec-
cata coar-
quat.

O rem horribilem! Cui dispēsatio verbi commissa est, ait S. Prosper, etiā si sanctè viuat, & tamen perditè viuente arguere aut erubescat aut metuat, cum omnibus, qui eo tacente perierunt, perit, Et quid ei proderit nō puniri suo, qui puniendus est alie no peccata? Hic cōtremiscite Ecclesiastici, ac scitote vos, si alios corrigere neglexeritis, tandē puniendos; & quamuis alioquin sanctissimi sitis, ob aliorum tamen peccata castigabimini.

Qui alios
reprehen-
dere vere-
tur se cum
alijs perdit
Lib. 1. de vit.
contem.
c. 20.

Idem quoque Prosper eodem loco ait, Sacerdotes totè Sacerdotē appellat Propheta, vt sicut speculato- ris est de loco editiore prospicere, & plus omnibus contemplari; ita Sacerdos debet esse proposita subli- mitate celsior cunctis; atque vt dignitate ceteris su- pereminet, sic quoque maioris scientiæ habere gra- tiam, qua possit sub se viuente instruere. Mea quidem sententia dicere vult, prædicatores, cū Ecclesiæ speculatores sint, in sublimibus Theologorum Cathedris constitutos speculari debere, atque omnem in partem circumspicere ne quid Chri- stiani fideles detrimenti capiant.

Sacerdotes
in sacris li-
teris specu-
latores
dicti.

In Apol. ad
Theodof.

Hinc, teste B. Cyrillo Alexandrino, si Sacerdos
P quo-

Sacerdos
tacens
multorum
malorum
causa.

Prædicato
res homi-
cida sunt,
cùm pec-
catoribus
minati non
fuerint.

Hom. II. in
Ezech.

Alios Sa-
cerdos non
reprehen-
dens occi-
dit.

Sacerdotes
culpantur
ob ea quæ
non corri-
piunt.

Greg. l. 7
ep. 114.

Iuop. 6. c. 15.

Ioan. Pa-
pa 3. dist.

86. c. 15.

quoniam speculator à Domino constitutus est popu-
lis sibi concreditus, malum quod ledere solet amon-
tauerit, hac sibi vigilantia coronam conciliabit: ac
tacuerit mutus, eisdem malis inuoluitur, quibus
Deus in hac vita affligere homines solet; quin et-
iam ingentem calamitatem adfert ijs, qui si mo-
do in clamasset, resipuissent, & ad meliorem fra-
gem rediissent. Inclamate igitur speculatores,
alta inquam voce in clamate, cum pericula pro-
spicitis: ubi enim tacueritis, damnationem vo-
bis accersitis, ubi verò tubam insonueritis, ad
conflictum exhortantes, ingentem vobis gloriam
causamini.

Audite etiam quid teterius. Ait Magnus Basilius,
Cui docendi munus commissum est, si is amon-
tiare neglexerit, perinde vt homicida iudicatur. Ad
hæc verba exhorrescite Sacerdotes, ac dispiciat
quotnam committatis homicidia, quot iugulet
animas, cùm ex officio vestro aduersus peccato-
res non in clamatis, nec vitia taxatis.

Eidem opinioni insistit Gregorius magister.
Nos qui Sacerdotes vocamur, supra ea mala quæ pro-
pria habemus, alienas quoque mortes addimus: nos
enim homines occidimus, quot ad mortem ire quot
die tepidi & tacentes videmus. Quot, eheu! ho-
micide, quot sicarij, quot gladiatores inter Sa-
cerdotes reperiuntur, cùm tam paucos inter
correctores & castigatores inuenire sit: si enim
peccata non reprehendere, peccatores iugulet
sit, veri illi in Ecclesia sunt homicide.

Facientis proculdubio, ait Gregorius, & alij
ri magni, culpam habet, qui quod potest corrigere
negligit emendare: scriptum quippe est, Non solum
qui faciunt, sed etiam qui consentiunt facientibus
participes iudicantur. Ille siquidem vitia se de-
bet

stari testatur, qui vitiosos coarguit: *primus quoque innocentie gradus est, nefaria odisse.* Quin etiam iniquitati consentire, iniquis est ansam peccandi tradere, ac delinquentiæ viam referare. Nec magnum est hominem ob propria non damnari peccata, si ob aliena tandem damnationem incurrat. seuera quidem iustitia, sed æqua tamen & iusta, Sacerdotem, qui peccatores corripere negligit, suo tandem dispendio scelerum illorum punitionem experturum.

Hortamur vos igitur, ait magnus quidem Doctor, Domini Sacerdotes, paratos esse ad docendas plebes vestras, qui scripturas scit, prædicet scripturas: qui verò nescit ea, saltem quæ norit dicat, ut fugiat scilicet malum & faciat bonum, pacem sectetur & sequatur, oculi enim Domini super iustos. Ad hanc verò exhortationem addere de meo volo, vosq; commouere Sacerdotes, ut Euangelizetis pauperibus, cathedras concendatis, in parochijs vestris concionemini, aduersus vitia debacchemini, ignorantes doceatis, & animarum salutem procuretis. Hæc enim omnia ad officium vestrum spectat.

Iuo p. 2. 54.
ex August:

CAPVT IX.

Sacerdotes patientes sint.

Tanta porro patientiæ dignitas & excellentia est, ut quotquot eam penitus inspexere, in eam animæ possessionem consistere dixerint, quia ratio omnium custosq; virtutum est patientia. Per patientiam autem animas possidemus, eo quòd dum nos ipsos reprimere ac vincere discimus, tunc possidere quod sumus incipimus. Patientia enim nihil est aliud, quàm aduersitatum imperum magno & inuicto animi robore sustinere, atque aduersus omnes tristes fortunæ insultus generosum, & masculum animum demonstrare.

Quid sit patientia.

Greg. hom. 38. in cap. 21. Luc.